

AHA Utbildning AB
c/o Anna Berggren
Hagavägen 7
191 35 Sollentuna

2006-09-01
1 (2)
Dnr 54-2005:2229

Genomförd inspektion av utbildningen vid den fristående förskoleklassen och grundskolan Montessoriskolan Växthuset i Järfälla

Skolverket har till uppgift att utöva tillsyn över och granska kvaliteten i utbildningen vid fristående förskoleklasser och grundskolor. Inspektionen avser att kontrollera att de krav som ställs för godkännande och rätt till bidrag alltjämt uppfylls av skolan.

Skolverket har genomfört inspektion av utbildningen vid Montessoriskolan Växthuset i Järfälla.

Skolverket bedömer att Montessoriskolan Växthuset, med undantag av nedanstående kritikområde, uppfyller kraven för godkännande för den fristående förskoleklassen och grundskolan.

Inspektionen visar dock på vissa områden som behöver utvecklas (förbättringsområden) samt på en brist i verksamheten i förhållande till författningarna (kritikområde). Dessa redovisas nedan.

Förbättringsområden

- Skolan bör fortsätta det påbörjade arbetet med att tydliggöra att eleverna i årskurs 6 arbetar mot uppnåendemål för årskurs 9 och konkretisera dessa.
- Montessoriskolan Växthuset bör förbättra elevernas inflytande över undervisningens innehåll, stoff och arbetsformer. I det sammanhanget utgör informationen till elever och föräldrar om de nationella målen en förutsättning.
- Skolan bör fortsätta arbetet med att finna en tydligare struktur för sitt kvalitetsarbete. I det arbetet bör skolan även fördjupa analysen av resultatet av arbetet för att kunna beskriva adekvata åtgärder för skolan att arbeta vidare med.

Kritikområde

- Skolan måste vidta nödvändiga åtgärder så att svenska som andraspråk ges i enlighet med bestämmelserna samt att det upprättas rutiner för att undersöka elevers behov av undervisningen i ämnet (9 kap. 2 § skollagen).

Skolverket

Beslut

2006-09-01

2 (2)

Dnr 54-2005:2229

På Skolverkets vägnar

Pia-Lotta Sahlström
T.f. enhetschef

Inger Tinglev
Undervisningsråd

I ärendets slutliga handläggning har även undervisningsråden Anette Älmdalen och Claes-Göran Aggebo deltagit.

Bilaga

Rapport

Kopia till

Järfälla kommun

Enligt fastställd sändlista

Inspektion av utbildningen vid den fristående Montessoriskolan Växthuset i Järfälla

1 Inledning

1.1 Inspektionens syfte och genomförande

Utbildningen vid fristående förskoleklasser och grundskolor står enligt enligt 2 b kap. 8 § respektive 9 kap. 11 § skollagen under tillsyn av Statens skolverk. Skolverket skall också enligt sin instruktion granska kvaliteten i skolväsendet. Med anledning av detta har Skolverket genomfört en inspektion av Montessoriskolan Växthuset i Järfälla.

Detta är Skolverkets första inspektion av skolan sedan den startade sin verksamhet hösten 2002. Inspektionen har bestått av dokumentstudier och ett besök vid skolan den 7 december 2005 utfört av undervisningsråden Inger Tinglev och Anette Älmdalen. Vid besöket fördes samtal med företrädare för skolans styrelse, rektorn, biträdande rektorn, lärare, skolsköterskan, elever och föräldrar. Dessutom granskades lokaler, utrustning och läromedel. Vidare genomförde inspektörerna ett antal lektionsbesök.

Skolverket har i samband med inspektionen haft kontakt med Järfälla kommun, som meddelar att de utnyttjat sin rätt till insyn i skolans verksamhet. Skolverket har tagit del av den sammanställning av utvecklingsområden för skolan som Barn- och ungdomsförvaltningen i Järfälla kommun har gjort den 9 juni 2004.

Skolverkets inspektion har inriktats på att kontrollera om skolans utbildning uppfyller kraven för godkännande och rätt till bidrag enligt 2 b kap. respektive 9 kap. skollagen samt 1 kap. och 1 a kap. förordningen om fristående skolor. Inspektionens uppgift är att klargöra om och hur väl en verksamhet fungerar i förhållande till bestämmelserna i skollagen och andra författningar. Den rättsliga regleringen framgår av bilaga 1.

Alla faktauppgifter i rapporten, förutom då annat anges, är hämtade ur den dokumentation som skolan har lämnat till Skolverket eller den information som lämnats av ledningen för skolan. Huvudmannen för Montessoriskolan Växthuset har givits möjlighet att lämna synpunkter på rapportens faktadel.

2 Allmänna förutsättningar för verksamheten

2.1 Skola

I mars 2001 ansökte huvudmannen om att få bedriva utbildning i fristående förskoleklass och grundskola med årskurs 1-6 i Järfälla kommun. Skolverket godkände denna ansökan den 29 oktober 2001 (dnr 2001:1153). Godkännandet gäller från och med läsåret 2002/03. Beslutet avser också rätt till bidrag från elevernas hemkommuner.

Skolans verksamhet skall enligt ansökan genomsyras av Maria Montessoris tankar. Vidare räknar huvudmannen i ansökan med att skolan fullt utbyggd år 2003 skall ha 16 barn i förskoleklassen och 96 elever i årskurserna 1-6. Verksamheten omfattar vid Skolverkets besök 79 elever fördelade på 20 elever i förskoleklassen och 59 elever i årskurserna 1-6.

2.2 Huvudmannens rättskapacitet

Huvudmannen för skolan är AHA Utbildning AB med organisationsnummer 556614-6956. Av huvudmannens registreringsbevis framgår att bolaget ”skall bedriva utbildning inom grundskola och därmed förenlig verksamhet. Bolaget skall också bedriva fortbildning för vuxna.”

2.3 Stabilitet

Ekonomi

Skolverket har tagit del av årsredovisningen för AHA Utbildning AB för räkenskapsåret den 1 juli 2004 till 30 juni 2005. Årsredovisningen visar att aktiebolaget haft ett positivt resultat. Även det senaste årets resultat pekar mot ett överskott. Årsredovisningen har granskats och godkänts av en auktoriserad revisor.

Elevantal

Totalt har skolan vid inspektionsbesöket 79 elever. Alla skolans elever kommer från Järfälla kommun. Eleverna fördelar sig vid Skolverkets inspektion enligt följande:

Årskurs	F	1	2	3	4	5	6	Totalt
Elevantal	20	8	13	13	8	14	3	79

Under läsåret 2004/05 slutade 22 elever vid skolan. I sin faktagranskning av föreliggande rapport förtydligar huvudmannen anledningen till detta med att de flesta av dessa elever flyttade till annan skola, ort eller annat land. Orsakerna hade inte att göra med att de inte trivdes i skolan. Under hösten 2005 har endast en elev slutat. Skolan har en kö på elever som vill börja i skolan, vars prognoser visar att elevantalet läsåret 2007/08 kan öka till 99 elever.

2.4 Principer för intagning

Vid ansökan om godkännande av skolan uppgavs att både förskoleklassen och grundskolan skall vara öppen för alla, en princip som också tillämpas. Om ett urval behöver göras gäller i första hand syskonförtur, därefter barn som gått i montessoriförskola och i tredje hand anmälningdatum.

2.5 Skolhälsovård

Montessoriskolan Växthuset delar sin skolhälsovård med en annan fristående grundskola, som finns i samma skolbyggnad. Skolsköterskan har 20 procent på Montessoriskolan Växthuset. Skolläkaren besöker skolan en gång i månaden samt

vid behov. Skolan erbjuder alla elever regelbundna hälsokontroller. I mån av tid deltar skolsköterskan även i bl.a. utredningar av elever och samtal med föräldrar.

2.6 Registerkontroll

Inför anställning av personal begär skolan in utdrag ur Rikspolisstyrelsens belastningsregister, enligt den biträdande rektorn och lärare.

2.7 Avgiftsfri utbildning

Biträdande rektor, personal och föräldrar uppger att inga avgifter tas ut.

2.8 Bedömning

Skolverket bedömer att Montessoriskolan Växthuset uppfyller de krav på allmänna förutsättningar som ställs på verksamheten.

3 Utveckling och lärande respektive kunskaper och färdigheter

3.1 Skolans organisation och ledning

AHA Utbildning AB är ett privat aktieföretag där aktierna ägs av skolans rektor och biträdande rektor. De utgör tillsammans aktieföretagets styrelse och skolans ledning.

Verksamheten vid Montessoriskolan Växthuset leds av rektorn och den biträdande rektorn. Båda har mångårig erfarenhet av arbete med elever i grundskolan och utbildning i Montessoripedagogik. Rektorn är utbildad mellanstadie lärare och arbetar 40 procent som lärare i årskurserna 3-4. Rektorn har även gått rektorsutbildningen. Hon är vid Skolverkets besök sjukskriven. I intervju med lärare och föräldrar framgår det klart att rektorn betyder mycket för skolan och har det pedagogiska ansvaret. Biträdande rektor är utbildad lärare i sv/so för årskurserna 1-7 och i ma/sv för årskurserna 4-9. Hon arbetar 20 procent som lärare och 20 procent som biträdande rektor. När Skolverket besöker skolan är det biträdande rektor som intervjuas. Hon arbetar då 40 procent som vikarierande rektor.

Lärarna är indelade i ett arbetslag för elever i förskoleklass upp till årskurs 2 och ett annat arbetslag för elever i årskurserna 3 - 6. Eleverna arbetar åldersblandat i årskurserna F-2 och 3-6 och är indelade i två grupper inom årskurserna F-2 respektive 3-6, vilka benämns med olika färger.

Arbetslagen träffas en gång per vecka där ärenden rörande arbetet i klassrummen och enskilda elever diskuteras. Dessutom har rektorn, biträdande rektor och alla lärare ett personalmöte varannan vecka, där aktuell information mellan skolledning och personal utbyts.

Varje halvår bestäms ett övergripande tema för både förskoleklass och för årskurserna 1-6 i ett rullande schema på tre år. I möjligaste mån skall lärarna anknyta detta tema till alla ämnen i alla årskurser.

3.2 Lärarkompetens

På Montessoriskolan Växthuset arbetar sex personer hel- eller deltid som lärare. Deras sammanlagda lärartjänstgöring motsvarar 4,6 heltidstjänster. Fem av sex lärare har lärarutbildning 1-7 eller mellanstadie­lä­rarut­bil­dning. Två av dem har kurser i Montessoripedagogik. En av lärarna har en tysk speciallärarexamen samt flera kurser i Montessoripedagogik.

Skolverket har tagit del av skolans kompetensutvecklingsplan för läsåret 2005/06. Av planen framgår att flera av lärarna planerar att delta i olika aktiviteter som fokuserar Montessoripedagogik och läs- och skrivutveckling.

3.3 Lokaler och utrustning

Lokalerna som Montessoriskolan Växthuset hyr har tidigare använts av den kommunala skolan. Större delen av skolbyggnaden används av en annan fristående grundskola. Enligt vikarierande rektor är lokalerna ändamålsenliga och ger stort utrymme för de olika elevgruppernas arbete. På övre våningsplanet arbetar de äldre eleverna och de yngre på nedre planet. Skolan har enligt vikarierande rektor tillgång till ändamålsenliga salar för idrott och hälsa, textilslöjd och trä- och metallslöjd i samma skolbyggnad.

Eleverna vid Montessoriskolan Växthuset har tillgång till nio datorer varav fem har internetuppkoppling.

I de lägre årskurserna används i stor utsträckning Montessorimaterial, och material som lärare delvis tillverkat själva. I de högre årskurserna används även annat material och traditionella läroböcker.

3.4 Undervisningens innehåll och arbetsformer

Montessoriskolan Växthuset följer läroplanen för det obligatoriska skolväsendet, förskoleklassen och fritidshemmet, Lpo 94, samt de nationella kursplanerna. Dessutom skall Montessoriskolan Växthuset enligt ansökan genomsyras av Maria Montessoris tankar. Det innebär bl.a. att skolan vill skapa förutsättningar för eleverna att i en positiv miljö få möjlighet att utvecklas efter sina förutsättningar. I det arbetet används bl.a. Montessorimaterial. I skolan skall en helhetssyn råda, vilket bl.a. innebär att man vill arbeta ämnes- och åldersintegrerat samt individanpassat. I elevgruppen framkommer dock ett visst missnöje med åldersintegreringen från de äldre eleverna.

Skolan har konkretiserat de nationella målen och kursplanerna i alla ämnen på två olika sätt. Den ena konkretiseringen består av en cirkel där alla ämnen delats in i flera olika moment och aktiviteter. Denna cirkel kallas för "solen". Aktiviteter och områden i cirkelns mitt är för eleverna i de lägre skolåren. Allteftersom eleverna blir äldre arbetar de sig utåt i "solen" tills de arbetat sig igenom alla aktiviteter och moment. I förskoleklassen arbetar skolan bl.a. med språklig förmåga, matematisk förståelse, djur och natur, människan, närsamhället och tiden.

Den andra konkretiseringen av nationella mål och kursplaner består av det skolan kallar skolans kursplan. Där anges för varje ämne mål och områden och ibland aktiviteter att arbeta med. "Solen" och skolans lokala kursplan beskriver i viss mån

samma aktiviteter och områden. I intervjuerna med lärarna framkommer att det inte råder klarhet i skillnaden mellan mål, aktiviteter och arbetsområden.

”Solens” aktiviteter och områden tillsammans med mål, aktiviteter och områden i det skolan benämner kursplanen ligger till grund för den individuella utvecklingsplanen som skrivs för varje elev. Denna utvecklingsplan bildar sedan underlag för utvecklingssamtalet som hålls varje termin. Vid elevintervjun framkommer att alla elever inte är bekanta med solen och skolans kursplan. I Skolverkets intervju med föräldrar framkommer att alla föräldrar inte har sett den individuella planeringen.

Med utgångspunkt i sina individuella utvecklingsplaner planerar eleverna tillsammans med läraren vad de skall arbeta med varje vecka. Eftersom varje elev arbetar efter sin egen plan finns i schemat få ämnen inlagda. Eleverna skriver sin veckoplanering i en speciellt avsedd bok, planeringsboken, som de tar hem varje vecka efter det att de gjort en utvärdering av arbetet. Föräldrarna skall signera i boken för att visa att de tagit del av innehållet. I föräldragruppen framkommer dock att alla föräldrar inte känner till denna bok. De saknar också information om barnens läxor. Huvudmannen framhåller i sin granskning av faktarapporten att planeringsboken och hur läxläsningen ser ut presenteras vid föräldramöten i början av höstterminen.

Under Skolverkets besök framkommer att det är oklart vilka uppnåendemål eleverna i årskurs 6 arbetar mot. I lärarintervjun sägs att eleverna i årskurs 6 arbetar med utgångspunkt i målen för årskurs 5. I huvudmannens återkoppling framhåller rektorn att undervisningen och planeringen för årskurs 6 följer de nationella målen för årskurs 9. Däremot anger huvudmannen att de nationella målen behöver konkretiseras för årskurs 6. Arbetet med att ge årskurs 6 en egen ”sol” där dessa mål beskrivs har påbörjats.

Montessoriskolan Växthusets mål är också att utnyttja naturen i ett ämnesintegrerat arbetssätt för att genomföra en individanpassad undervisning. En eftermiddag i veckan utnyttjar skolan för arbete utomhus. Dessutom betonas social omsorg och gemensamt ansvar. Skolan förordar även ett globalt tänkande och har utbyte med en fadderskola i Etiopien.

Enligt rektorn har hälften av eleverna ett annat modersmål än svenska. Omkring femtio elever får modersmålsundervisning. Skolan frågar och erbjuder varje ny elev skriftligt om han/hon vill ha modersmålsundervisning.

I samtal med vikarierande rektorn framkommer att skolan inte har någon undervisning i svenska som andraspråk. I stället erbjuds elever vid behov stöd i svenska. I skolans kursplan där den nationella kursplanens ämnen och mål är konkretiserade ingår inte svenska som andraspråk. Huvudmannen framhåller i sin faktagranskning av rapporten att skolan under hösten 2005 haft undervisning i svenska som andraspråk, som en integrerad del av svenskundervisningen. I föräldragruppen framkommer att alla inte har kunskap om ämnet svenska som andraspråk, något som huvudmannen säger sig inte heller ha informerat föräldrarna om. Huvudmannen framhåller i sin faktagranskning vidare att skolan under vårterminen kommer att informera om och vid behov erbjuda undervisning i svenska som andraspråk.

3.5 Skolans resultat och betygssättning

Skolans sammanställning av de nationella proven våren 2005 i Montessoriskolan Växthuset i ämnena matematik, svenska och engelska visar att endast ett fåtal av de elva elever som deltog i proven inte har nått målen. Skolan diagnostiserar eleverna löpande i svenska och matematik för att kunna sätta in stöd och hjälpa elever att nå målen i dessa ämnen.

I huvudmannens faktagranskning av föreliggande rapport meddelas att varje elevs kunskapsutveckling i relation till målen systematiskt följs upp i en mapp som elever har. Där dokumenteras och förvaras resultat på diagnoser och prov, IUP (Individuell utvecklingsplan) och annan betydelsefull dokumentation. Mapparna administreras av rektorn och ansvarig lärare.

3.6 Bedömning

Skolverket bedömer att verksamheten vid Montessoriskolan Växthuset med undantag av nedanstående kritikområde övergripande är av god kvalitet och ger kunskaper och färdigheter som motsvarar det offentliga skolväsendets.

Skolverket vill emellertid lyfta fram ett område där verksamheten bör förbättras (förbättringsområde) och ett område där verksamheten måste åtgärdas (kritikområde).

Förbättringsområde

I skolans tolkning och utveckling av de nationella målen och ämnena råder oklarhet om vad som ligger till grund för undervisningen i årskurs 6. Därför bedömer Skolverket att skolan bör fortsätta det påbörjade arbetet med att tydliggöra att eleverna i årskurs 6 arbetar mot uppnåendemål för årskurs 9.

Kritikområde

Det råder oklarheter kring skolans undervisning i svenska som andraspråk. När Skolverket besöker skolan framkommer i intervjuer med vikarierande rektorn att skolan inte har någon undervisning i svenska som andraspråk. De elever som eventuellt varit i behov av att läsa svenska som andraspråk har i stället erhållit stöd. Rektorn och biträdande rektor säger att de inte informerat elever och föräldrar om svenska som andraspråk. I sina synpunkter på fakta rapporten skriver huvudmannen att svenska som andraspråk getts som en integrerad del av svenskundervisningen. Svenska som andraspråk är ett ämne med en egen kursplan som skall viktas likvärdigt med alla andra ämnen och skall inte ges som stödåtgärd. Om svenska som andra språk integreras med ämnet svenska måste målen för de olika ämnena tydliggöras. Skolan måste vidta nödvändiga åtgärder så att svenska som andraspråk ges i enlighet med bestämmelserna samt att det upprättas rutiner för att undersöka elevers behov av undervisning i ämnet. Skolverket vill också uppmärksamma skolan på att det är rektor som bedömer behovet av undervisning i svenska som andraspråk och som även skall besluta om sådan skall ges eller inte.

4 Allmänna mål och värdegrund

4.1 Skolans mål och värdegrund

I sin handlingsplan för läsåret 2005/06 skriver skolan att prioriterade mål är att alla elever skall nå de nationella målen, att stärka samhörigheten mellan grupperna och öka elevernas självförtroende och självinsikt samt att motverka traditionella köns-
mönster. Dessutom har skolan som mål att vårda och utveckla den yttre och inre miljön, tänka globalt och känna ett gemensamt ansvar för verksamheten.

4.2 Skolans arbete mot kränkande behandling och för jämställdhet

Skolan har en plan för hur de ska förebygga, agera och åtgärda kränkande behandling. Enligt rektorn har personalen lärt sig en metod för konflikthantering och arbetar för en "noll-tolerans". Om kränkning, t.ex. mobbning, förekommer tar skolan genast kontakt med hemmet och de individer som berörs. Eleverna ger uttryck för att de trivs och känner sig trygga med skolans agerande.

I det sammanhanget vill Skolverket uppmärksamma skolan på att det från den 1 april 2006 råder ett uttryckligt förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av elever. Den nya lagens (SFS 2006:67) ändamål är att främja barns och elevers lika rättigheter oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder och att förebygga och förhindra trakasserier och annan kränkande behandling. Skolan är skyldig att bedriva ett mål-
inriktat arbete för att främja dessa ändamål och bland annat se till att det upprättas en likabehandlingsplan. I planen skall åtgärder redovisas och den skall följas upp varje år.

4.3 Elevernas ansvar och inflytande

De teman som ligger till grund för det ämnesövergripande arbetet bestämmer lärarna. Lärarna har även bestämt aktiviteter och arbetsområden i dokumentet "solen" och skolans lokala kursplan. Dessutom har lärare konkretiserat målen i skolans kursplan för olika ämnen och årskurser. Elevernas ansvar och inflytande består av att de ibland får styra på vilket vis de skall arbeta inom ett tema och ibland välja en egen fördjupning. I elevgruppen framhålls att det är lärarna som bestämmer. I arbetet på lektioner som Skolverket besöker vet flera elever inte varför de arbetar med den uppgift de arbetar med. I arbetet används montessorimaterial tillsammans med övriga läromedel. Däremot får de oftare bestämma redovisningssätt, eller som huvudmannen i återkopplingen skriver, att det finns en hög grad av frihet att välja enskilt arbete eller grupparbete. Vidare säger huvudmannen att reflektioner, diskussioner och problemlösning förekommer i grupparbeten och dagliga gruppsamlingar.

4.4 Allsidighet och saklighet i undervisningen

Den biträdande rektorn framhåller att lärarna är engagerade och inte arbetar i en sluten värld, vilket också framgår av schemat och de aktiviteter lärarna nämner att skolan har utanför skolans ordinarie verksamhet och byggnad. Av skolans övergripande planering "solen" och skolans konkretisering av de nationella kursplanerna framgår att undervisningen behandlar olika aktiviteter och arbetsområden, vilka

tillsammans ger en allsidighet i undervisningen. Skolan har ett rum med brevidläsningslitteratur, som är skolans bibliotek.

4.5 Elever i behov av särskilt stöd

Det dagliga arbetet och diagnoser används för att upptäcka elever i behov av särskilt stöd. Skolan har en noggrann plan för diagnostisering och förebyggande åtgärder för varje årskurs. Dessutom förs diskussioner i lärargruppen och vid behov med skolhälsovårdens personal. Stödet är direkt relaterat till elevers uppvisade behov och svårigheter. Om åtgärdsprogram upprättas tar lärare kontakt med föräldrar som då medverkar i upprättandet tillsammans med eleven. Personalen på Montessoriskolan Växthuset har vid Skolverkets besök upprättat åtgärdsprogram för de åtta elever som hösten 2005 är i behov av särskilt stöd.

Skolan arbetar med ett språkprojekt där lärarna med utgångspunkt i diagnoser av elevernas olika språkliga förmågor och färdigheter periodvis har delat in eleverna i olika läsgrupper.

4.6 Skolans kontakt med hem, samhälle och arbetsliv

Rektorn och biträdande rektorn har en vision om att få med fler föräldrar i skolans arbete. Enligt den biträdande rektorn har inte intresset varit så stort. Det låga intresset bekräftas av en enkät som skolan skickat ut. Skolan informerar föräldrar om elevernas utveckling och kunskapsnivå på utvecklingssamtal en gång per termin. Då planeras gemensamt elevens individuella planering för året som kommer. Dessutom skickar skolan hem elevernas planeringsböcker varje vecka. I föräldragruppen framkommer att dessa rutiner och planeringsboken inte är kända av alla. I föräldragruppen råder även oklarheter kring elevernas kunskapsutveckling, läxor och vilket arbetsmaterial eleverna arbetar med.

Vid behov tar skolan under läsårets gång kontakt med föräldrar, vilket även föräldrar uppmuntras att göra med skolan. Föräldramöten ordnas av skolan minst en gång per termin.

Elevernas kontakt med samhället utanför skolan får de genom olika aktiviteter och besök på bl.a. museum och bondgård.

4.7 Bedömning

Skolverket bedömer att utbildningen uppfyller kraven på att den väsentligen skall motsvara grundskolans allmänna mål och den värdegrund som gäller för utbildning inom det offentliga skolväsendet.

Skolverket vill emellertid lyfta fram ett område där verksamheten bör förbättras (förbättringsområde).

Förbättringsområde

Den lärarbestämda "solen" tillsammans med skolans konkretiserade nationella kursplaner lägger i hög grad fast vad eleverna skall arbeta med och att de alla arbetar med samma innehåll och aktiviteter. Det minskar elevernas möjligheter att få inflytande över innehåll, stoff och arbetsformer. Ett gemensamt innehåll och arbetssätt försvårar dessutom möjligheten för lärarna att anpassa undervisningen till

alla elevers olika behov och förutsättningar. Samtidigt försvårar de oklara skillnaderna mellan mål, arbetsområde och aktivitet möjligheterna för eleverna och deras föräldrar att få kunskap om vad de skall kunna (se även 3.4). Skolverket bedömer att Montessoriskolan Växthuset bör förbättra elevernas inflytande över undervisningens innehåll, stoff och arbetsformer. I det sammanhanget utgör informationen till elever och föräldrar om de nationella målen en förutsättning.

5 Skolans kvalitetsarbete

5.1 Skolans arbete med kvalitetsfrågor

I de dokument skolan sänt till Skolverket framkommer att skolan i flera av dessa har lyft fram olika kvalitetsfrågor som skolan har för avsikt att arbeta med eller har arbetat med. Bl.a. har skolan med hjälp av enkäter undersökt föräldrars intresse för att delta i skolans arbete och elevers trivsel i skolan. Personalen har tillsammans utvärderat läsåret 2004/05 och gett förslag på åtgärder. Dessutom finns en lokal arbetsplan i vilken åtgärder finns angivna, liksom i kvalitetsredovisningen. I samtalet med rektorn och huvudmannen framhåller de att arbetet med så många likartade dokument i vissa fall blir mångtydigt samtidigt som mängden fokus i olika dokument gör arbetet oklart. Vid samma samtal framkommer också att de anser att kvalitetsarbetet inte är strukturerat och fokuserat på ett bra sätt. Därför har skolans rektor också anlitat en konsult för det fortsatta kvalitetsarbetet.

5.2 Skolans kvalitetsredovisning

Montessoriskolan Växthuset har både läsåret 2003/04 och 2004/05 upprättat en kvalitetsredovisning. Skolans kvalitetsredovisning 2004/05 innehåller bedömningar av hur olika mål uppnåtts och en redogörelse för vilka åtgärder skolan avser att vidta för bättre måluppfyllelse kommande läsår, dock utan att skolan gjort någon närmare analys av resultaten. Samtidigt pågår annat kvalitetsarbete på skolan än det som beskrivs i kvalitetsredovisningen.

5.3 Bedömning

Skolverket vill lyfta fram ett område där verksamheten bör förbättras (förbättringsområde).

Förbättringsområde

När det gäller kvalitetsarbetet har skolan i flera olika dokument lyft fram olika kvalitetsfrågor som skolan har för avsikt att arbeta med eller har arbetat med. Mängden kvalitetsfrågor och dokument, som inte alltid överensstämmer med vad som betonas i kvalitetsredovisningen, har medfört en otydlighet i såväl kvalitetsarbetet som kvalitetsredovisningen. Skolverket håller med rektorerna om att skolan bör fortsätta arbetet med att finna en tydligare struktur för sitt kvalitetsarbete. Skolan bör även fördjupa analysen av resultaten i kvalitetsarbetet för att kunna beskriva adekvata åtgärder för skolan att arbeta vidare med.

Inspektörerna vill i det sammanhanget uppmärksamma skolan på att kvalitetsredovisningen, enligt den förordning om kvalitetsredovisning som trädde i kraft den 15

Skolverket

Rapport

2006-09-01

10 (12)

Dnr 54-2005:2229

augusti 2005, skall utarbetas under medverkan av lärare, övrig personal och elever där. Även elevernas vårdnadshavare skall ges möjlighet att delta i arbetet.

Rättslig reglering

Utbildningen i **fristående förskoleklasser** regleras i 2 b kap. skollagen. I 7 § anges vad som krävs för godkännande:

Utbildningen ”*skall godkännas, om*

1. *den stimulerar varje barns utveckling och lärande och kan ligga till grund för fortsatt skolgång, och*
2. *den även i övrigt svarar mot de allmänna mål och den värdegrund som gäller för utbildning inom det offentliga skolväsendet.”*

Utbildningen skall godkännas om villkoren enligt ovan är uppfyllda, och om:

”...

1. *skolan står öppen för alla barn som har rätt till utbildning inom förskoleklassen, med undantag för sådana barn som det skulle medföra betydande organisatoriska eller ekonomiska svårigheter att ta emot för den fristående skolan,*
2. *skolan för undervisningen använder lärare, förskollärare eller fritidspedagoger som har en utbildning avsedd för den undervisning de i huvudsak skall bedriva, dock med undantag för fall då personer med sådan utbildning inte finns att tillgå eller det finns något annat särskilt skäl med hänsyn till eleverna, och*
3. *skolan uppfyller de ytterligare villkor som regeringen föreskriver i fråga om utbildningen och om antagningen till och ledningen av sådan utbildning.”*

Utbildningen vid **fristående grundskolor** regleras i 9 kap. skollagen. I 2 § anges vad som krävs för godkännande:

”En fristående skola, vars utbildning ger kunskaper och färdigheter som till art och nivå väsentligen svarar mot de kunskaper och färdigheter som grundskolan (...) skall förmedla, skall godkännas, om

1. *skolan även i övrigt svarar mot de allmänna mål och den värdegrund som gäller för utbildning inom det offentliga skolväsendet,*
2. *huvudmannen för skolan har förutsättningar att bedriva verksamheten i enlighet med ovan angivna villkor,*
3. *skolan står öppen för alla barn som enligt denna lag har rätt till utbildning inom motsvarande skolform i det offentliga skolväsendet, med undantag för sådana barn vilkas mottagande skulle medföra att betydande organisatoriska eller ekonomiska svårigheter uppstår för skolan,*
4. *skolan har minst 20 elever, om det inte finns särskilda skäl för ett lägre elevantal,*
5. (...)
6. *skolan för undervisningen använder lärare, förskollärare eller fritidspedagoger som har en utbildning avsedd för den undervisning de i huvudsak skall bedriva, dock med undantag för fall då personer med sådan utbildning inte finns att tillgå eller det finns något annat särskilt skäl med hänsyn till eleverna, och*

7. *skolan uppfyller de ytterligare villkor som regeringen föreskriver i fråga om utbildningen vid fristående skolor och om antagningen till och ledningen av sådana skolor.
En fristående skola som avses i denna paragraf får inom ramen för vad som sägs i första stycket 1 ha en konfessionell inriktning.”*

Regeringen föreskriver sådana ytterligare villkor som omnämns i lagen ovan i förordningen (1996:1206) om fristående skolor.

Enligt 1 kap. 2 a § skollagen skall skolan på socialnämndens initiativ i frågor som rör barn som far illa eller riskerar att fara illa samverka med samhällsorgan, organisationer och andra som berörs. Vidare finns en hänvisning till bestämmelserna i 14 kap. 1 § socialtjänstlagen (2001:453) om skyldigheten att anmäla till socialnämnden att ett barn kan behöva nämndens skydd.

Enligt 9 kap. 7 § skollagen skall utbildningen vid fristående grundskolor vara avgiftsfri för de elever som bidragen avser.

Enligt 3 kap. 14 § skollagen skall huvudmannen för en fristående skola anmäla till hemkommun om en skolpliktig elev är frånvarande i stor utsträckning utan giltig orsak.

Enligt 9 kap. 16 b § skollagen gäller bestämmelserna i 2 kap. 4 och 5 §§ skollagen om behörighet och anställningsvillkor även för fristående grundskolor och särskolor.

Enligt 14 kap. 7 a § skollagen skall skolan för elever i sådana fristående skolor som avses i 9 kap. erbjuda skolhälsovård som motsvarar den som ges inom motsvarande skolform inom det offentliga skolväsendet.

Huvudmannen skall iaktta sina skyldigheter enligt lagen (2000:873) om registerkontroll av personal inom förskoleverksamhet, skola och skolbarnsomsorg.

En fristående skola skall dessutom årligen upprätta en skriftlig kvalitetsredovisning enligt förordningen (1997:702) om kvalitetsredovisning inom skolväsendet.